TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. sausio 22 d.*

„Direktyva 2010/13/ES — Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimas — 15 straipsnio 6 dalis — Galiojimas — Didelės visuomeninės svarbos renginiai, kurie yra televizijos programų transliavimo išimtinių teisių objektas — Transliuotojų teisė turėti prieigą prie tokių renginių, siekiant parengti trumpus naujienų pranešimus — Galimos kompensacijos išimtinių teisių turėtojui ribojimas kompensuojant tik papildomas sąnaudas, patirtas teikiant tokią prieigą — Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija — 16 ir 17 straipsniai — Proporcingumas“

Byloje C-283/11

dėl *Bundeskommunikationssenat* (Austrija) 2011 m. gegužės 31 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. birželio 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Sky Österreich GmbH

prieš

Österreichischer Rundfunk

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, M. Ilešič, T. von Danwitz (pranešėjas) ir J. Malenovský, teisėjai A. Borg Barthet, U. Lõhmus, J.-C. Bonichot, C. Toader, J.-J. Kasel, M. Safjan ir D. Šváby,

generalinis advokatas Y. Bot,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. balandžio 24 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Sky Österreich GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* G. Engin-Deniz,

— *Österreichischer Rundfunk*, atstovaujamo *Rechtsanwalt* S. Korn,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Möller,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Szpunar,

* Proceso kalba: vokiečių.

— Europos Parlamento, atstovaujamo R. Kaškina ir U. Rösslein,

— Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos R. Liudvinavičiūtės-Cordeiro ir J. Herrmann,

— Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun, S. La Pergola ir C. Vrignon,

susipažinęs su 2012 m. birželio 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 263, p. 15) 15 straipsnio 6 dalies galiojimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Sky Österreich GmbH* (toliau – *Sky*) ir *Österreichischer Rundfunk* (toliau – ORF) dėl finansinių sąlygų, kuriomis pastarasis turi teisę gauti prieigą prie palydovinio signalo, kad galėtų parengti trumpus naujienų pranešimus.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2007/65/EB

3 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyvą 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 298, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 224) iš dalies pakeitė 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/65/EB (OL L 332, p. 27). Pastarosios direktyvos 1 straipsnio 9 dalimi į Direktyvą 89/552 įterptas 3k straipsnis, kuriame numatyta transliuotojų, norinčių parengti trumpus naujienų pranešimus, teisė naudoti trumpas ištraukas iš didelės visuomeninės svarbos renginius išimtinėmis teisėmis perduodančio transliuotojo signalo.

4 Šio 3k straipsnio 6 dalyje numatyta, kad galima kompensacija negali būti didesnė už papildomas sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą.

5 Pagal Direktyvos 2007/65 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą valstybės narės turėjo priimti įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais, įsigaliojusiais ne vėliau kaip iki 2009 m. gruodžio 19 d., įgyvendinama ši direktyva.

6 Pagal Direktyvos 2007/65 4 straipsnį ji įsigaliojo kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, t. y. 2007 m. gruodžio 19 d.

Direktyva 2010/13

7 Direktyvos 2010/13 34 straipsnio pirma pastraipa buvo panaikinta Direktyva 89/552, iš dalies pakeista Direktyva 2007/65; Direktyvos 2010/13 48 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Transliuotojams gali būti suteikiama išimtinė teisė didelės visuomeninės svarbos renginių televizijos transliacijoms. Tačiau [Europos] Sąjungoje būtina skatinti pliuralizmą, didinant žinių ir programų rengimo įvairovę, ir laikytis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos [toliau – chartija] 11 straipsnyje pripažįstamų principų.“

8 Direktyvos 2010/13 55 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Siekiant užtikrinti pagrindinę laisvę gauti informaciją ir visapusišką bei tinkamą Sąjungos žiūrovų interesų apsaugą, transliuotojai, kuriems suteiktos išimtinės teisės didelės visuomeninės svarbos renginių televizijos transliacijoms, sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis turėtų suteikti kitiems transliuotojams teisę bendro pobūdžio žinių programose naudoti trumpas ištraukas, tinkamai atsižvelgiant į išimtines teises. Apie tokias sąlygas reikėtų informuoti laiku, prieš didelės visuomeninės svarbos renginį, kad kiti transliuotojai turėtų pakankamai laiko pasinaudoti šia teise. <...> Tokias trumpas ištraukas gali naudoti bet kuris kanalas programų transliacijoms ES mastu, įskaitant sportui skirtus kanalus, ir jos neturėtų būti ilgesnės nei 90 sekundžių. Teisė į prieigą prie trumpų ištraukų turėtų būti taikoma tarpvalstybiniu pagrindu tik tada, kai tai būtina. Todėl transliuotojas pirmiausia turėtų prašyti prieigos iš toje pačioje valstybėje narėje įsisteigusio transliuotojo, turinčio išimtines teises į tam tikrą didelės visuomeninės svarbos renginį.

Bendro pobūdžio žinių programų koncepcija neturėtų apimti trumpų ištraukų, įtraukiamų į pramogines laidas. <...>“

9 Šios direktyvos 15 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad visi Sąjungoje įsisteigę transliuotojai, norintys parengti trumpus naujienų pranešimus, sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis turėtų prieigą prie didelės visuomeninės svarbos renginių, kurie išimtinėmis teisėmis transliuojami jų jurisdikcijai priklausančio transliuotojo.

2. Jeigu kitas transliuotojas, įsisteigęs toje pačioje valstybėje narėje kaip ir prieigos prašantis transliuotojas, įgijo išimtinių teisių, susijusių su tam tikru didelės visuomeninės svarbos renginiu, prieigos prašoma iš to transliuotojo.

3. Valstybės narės užtikrina, kad tokia prieiga būtų garantuojama leidžiant transliuotojams laisvai pasirinkti trumpas ištraukas iš perduodančio transliuotojo signalo ir, išskyrus atvejus, kai to neįmanoma atlikti dėl praktinių priežasčių, nurodant bent jų šaltinį.

4. Kaip alternatyvą 3 daliai valstybės narės gali nustatyti lygiavertę sistemą, kuri kitomis priemonėmis leistų užtikrinti prieigą sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminuojančiomis sąlygomis.

5. Trumpos ištraukos naudojamos tik bendro pobūdžio žinių programose ir gali būti naudojamos teikiant užsakomąsias audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas tik tuo atveju, jei tą pačią programą netiesioginės transliacijos forma siūlo tas pats žiniasklaidos paslaugų teikėjas.

6. Nedarydamos poveikio 1–5 dalims valstybės narės, laikydamosi savo teisinės sistemos ir teisinės praktikos, užtikrina, kad būtų nustatyti su tokių trumpų ištraukų pateikimu susiję būdai ir sąlygos, visų pirma kompensavimo priemonių, ilgiausios trumpų ištraukų trukmės ir jų perdavimo laiko ribų atžvilgiu. Jei numatyta kompensacija, ji negali būti didesnė už papildomas sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą.“

Nacionalinė teisė

10 Iki 2010 m. rugsėjo 30 d. Federalinio įstatymo dėl naudojimosi išimtinėmis televizijos programų transliavimo teisėmis (*Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte* (*Fernseh-Exklusivrechtegesetz*), *BGBl.* I, 85/2001) 5 straipsnio 4 dalyje buvo nustatyta, kad jei atitinkami transliuotojai nesusitaria taikiai, *Bundeskommunikationssenat* (Federalinė transliuotojų priežiūros kolegija) sprendžia, ar transliuotojui turi būti suteikta teisė parengti trumpus naujienų pranešimus ir, jei taip, kokiomis sąlygomis.

11 Nuo 2010 m. spalio 1 d. šio 5 straipsnio 4 dalyje, siejamoje su šio straipsnio 2 dalimi, numatyta, kad transliuotojas, įgijęs išimtinę teisę transliuoti visuomeninės svarbos renginį ir privalantis suteikti teisę parengti trumpus transliuoti skirtus naujienų pranešimus iš savo signalo visiems transliuotojams, kurie to reikalauja, turi tik teisę į papildomų sąnaudų, tiesiogiai patirtų teikiant prieigą prie signalo, atlyginimą.

12 *Bundeskommunikationssenat* įsteigta Federaliniu *Kommunikationsbehörde Austria* ir *Bundeskommunikationssenat* steigimo įstatymu (*Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria und eines Bundeskommunikationssenates*, *BGBl.* I, 32/2001, toliau – KOG), kad kontroliuotų *Kommunikationsbehörde Austria* (Austrijos transliuotojų priežiūros tarnyba, toliau – *KommAustria*) sprendimus ir vykdytų teisinę ORF kontrolę kaip teisminio pobūdžio kolegiali institucija, kaip ji suprantama pagal Federalinio Konstitucinio Įstatymo (*Bundes-Verfassungsgesetz*) 20 straipsnio 2 dalį.

13 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos KOG 36 straipsnio 1–3 dalyse numatyta:

„1. *Bundeskommunikationssenat* įsteigiama prie Federalinės kanceliarijos *KommAustria* <…> sprendimams kontroliuoti.

2. *Bundeskommunikationssenat* priima sprendimus kaip galutinė instancija dėl skundų, pateiktų dėl *KommAustria* <…> sprendimų, išskyrus skundus baudžiamojo pobūdžio administracinėse bylose.

3. *Bundeskommunikationssenat* sprendimų negalima panaikinti ar pakeisti administracine tvarka. Jos sprendimus galima apskųsti *Verwaltungsgerichtshof* [Vyriausiasis administracinis teismas].“

14 KOG 37 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. *Bundeskommunikationssenat* sudaro penki nariai, iš kurių trys yra teisėjai. *Bundeskommunikationssenat* nariai, eidami savo pareigas, yra visiškai nepriklausomi ir nesivadovauja jokiais nurodymais ir įpareigojimais iš šalies. *Bundeskommunikationssenat* iš savo narių teisėjų išsirenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją.

2. *Bundeskommunikationssenat* narius šešeriems metams skiria Federalinis Prezidentas Federalinės Vyriausybės siūlymu. Paskiriamas kiekvieną narį, šiam negalint eiti savo pareigų, pakeičiantis asmuo.“

15 Federalinio Konstitucinio Įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Įstatymų leidėjas gali leisti institucijai,

<…>

3) įsteigtai kaip kolegiali valdžios institucija, sprendimus priimanti kaip galutinė instancija, kurios sprendimų negalima panaikinti ar pakeisti administracine tvarka ir kurios bent vienas narys yra teisėjas,

<…>

nesilaikyti pareigos vadovautis hierarchiniu požiūriu viršesnės institucijos nurodymais.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

16 *KommAustria* leido *Sky* palydovu transliuoti koduotą skaitmeninę televizijos programą „Sky Sport Austria“. 2009 m. rugpjūčio 21 d. sutartimi ši bendrovė įgijo išimtines teises Austrijos teritorijoje transliuoti Europos lygos 2009–2010 m. ir 2011–2012 m. sezonų rungtynes. *Sky* nurodė, kad kiekvienais metais išleidžia kelis milijonus eurų licencijai ir gamybos sąnaudoms.

17 2009 m. rugsėjo 11 d. *Sky* ir ORF sudarė susitarimą, pagal kurį pastarajam suteikta teisė rengti trumpus naujienų pranešimus ir numatyta, kad už šiuos pranešimus jis turi sumokėti po 700 eurų už minutę. Dėl atlygio susitarimo šalys sutarė, kad susitarimas galios iki Federalinio įstatymo dėl naudojimosi išimtinėmis televizijos programų transliavimo teisėmis 5 straipsnio pakeitimo įsigaliojimo, t. y. iki 2010 m. spalio 1 d.

18 ORF prašymu, pateiktu 2010 m. lapkričio mėn., *KommAustria* nusprendė, kad *Sky*, kaip išimtinių transliavimo teisių turėtoja, turėjo suteikti ORF teisę parengti trumpus naujienų pranešimus nereikalaudama atlygio, viršijančio papildomas sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie palydovinio signalo, nes šiuo atveju tokių išlaidų nebuvo. Kartu ji nustatė sąlygas, kuriomis ORF gali naudotis šia teise. Abi šalys šį sprendimą apskundė *Bundeskommunikationssenat*.

19 Sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą ši kolegija, kiek tai susiję su tokio prašymo priimtinumu, remiasi 2007 m. spalio 18 d. Sprendimu *Österreichischer Rundfunk* (C-195/06, Rink. p. I-8817) ir teigia, kad šiuo atveju ji taip pat laikytina teismu pagal SESV 267 straipsnį, nes šioje byloje ir toje, kurioje priimtas nurodytas sprendimas, taikytinos tos pačios jurisdikcijos taisyklės.

20 Dėl esmės *Bundeskommunikationssenat* tvirtina, kad teisė parengti trumpus naujienų pranešimus yra kišimasis į transliuotojo, pagal sutartį įgijusio išimtines teises transliuoti didelės visuomeninės svarbos renginį (toliau – išimtinių transliavimo teisių turėtojas), nuosavybės teisę, numatytą chartijos 17 straipsnyje.

21 Visų pirma remdamasi chartijos 52 straipsnio 1 dalimi *Bundeskommunikationssenat* kelia klausimą, ar direktyvos nuostata, pagal kurią valstybės narės valdžios institucijoms neleidžiama numatyti kompensacijos už tokį kišimąsi į nuosavybės teisę, atitinka proporcingumo principą. Ji teigia, kad pagal Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalį, kurioje numatyta, kad valstybės narės turi nustatyti su teise parengti trumpus naujienų pranešimus susijusius būdus ir sąlygas, toks įsikišimas negali būti kompensuojamas. *Bundeskommunikationssenat* teigia, kad, visų pirma atsižvelgiant į proporcingumo principą, būtina priimti taisyklę, pagal kurią apskaičiuojant tinkamą kompensaciją būtų galima atsižvelgti į konkrečios bylos aplinkybes ir, be kita ko, į išimtinių transliavimo teisių objektą bei sumą, kurią teisių turėtojas sumokėjo už šias teises.

22 Anot *Bundeskommunikationssenat*, Direktyvos 2010/13 15 straipsnis ypač ginčytinas tokiu atveju, kai išimtinės transliavimo teisės įgytos prieš įsigaliojant šiai direktyvai, o prašymas suteikti teisę parengti trumpus naujienų pranešimus pateiktas jau įsigaliojus nacionalinės teisės nuostatai, kuria perkeliamas šis 15 straipsnis.

23 Šiomis aplinkybėmis *Bundeskommunikationssenat* nurodo *Bundesverfassungsgericht* (Federalinis Konstitucinis Teismas (Vokietija)) ir *Verfassungsgerichtshof* (Konstitucinis Teismas (Austrija)) sprendimus, kuriuose teigiama, kad teisės parengti trumpus naujienų pranešimus suteikimas neatlygintinai yra neproporcingas, todėl pažeidžiama laisvė užsiimti profesine veikla, įtvirtinta Vokietijos pagrindinio įstatymo (*Grundgesetz*) 12 straipsnyje, ir nuosavybės teisė, įtvirtinta Austrijos

pagrindinio įstatymo dėl piliečių bendrųjų teisių (*Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger*) 5 straipsnyje ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos papildomo protokolo Nr. 1, pasirašyto 1952 m. kovo 20 d. Paryžiuje, (toliau – papildomas protokolas) 1 straipsnyje.

24 Šiomis aplinkybėmis *Bundeskommunikationssenat* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar [Direktyvos 2010/13] 15 straipsnio 6 dalis suderinama su [chartijos] 16 ir 17 straipsniais bei su <… > papildomo protokolo <...> 1 straipsniu?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl priimtinumo

25 Pirmiausia reikia patikrinti, ar šios bylos aplinkybėmis *Bundeskommunikationssenat* gali būti laikoma teismu pagal SESV 267 straipsnį, o paskui – prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą.

26 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką tam, kad atsakytų į tik su Sąjungos teise susijusį klausimą, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra „teismas“ pagal SESV 267 straipsnį, Teisingumo Teismas atsižvelgia į visas aplinkybes, t. y. ar institucija įsteigta teisėtai, ar ji nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar joje vykstantis procesas grindžiamas rungimosi principu, ar ji taiko teisės aktus ir ar yra nepriklausoma (2011 m. birželio 14 d. Sprendimo *Miles ir kt.*, C-196/09, Rink. p. I-5105, 37 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

27 Byloje, kurioje buvo priimtas minėtas Sprendimas *Österreichischer Rundfunk*, Teisingumo Teismas jau turėjo progą nustatyti, kad *Bundeskommunikationssenat* yra teismas pagal EB 234 straipsnį. Šiuo klausimu jis to sprendimo 19–21 punktuose nusprendė, kad, remiantis toje byloje taikytinomis nuostatomis dėl *Bundeskommunikationssenat* steigimo ir veikimo, ši institucija turi būti laikoma teismu pagal EB 234 straipsnį.

28 Nagrinėjamoje byloje taikomų nuostatų dėl *Bundeskommunikationssenat* steigimo ir veikimo turinys visiškai sutampa su nuostatų, taikytų byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *Österreichischer Rundfunk*, turiniu. Šiomis aplinkybėmis *Bundeskommunikationssenat* šioje byloje taip pat turi būti laikoma teismu pagal SESV 267 straipsnį.

29 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad *Bundeskommunikationssenat* pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

30 Pateikdama klausimą *Bundeskommunikationssenat* iš esmės prašo Teisingumo Teismo išnagrinėti, ar Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalis galioja, atsižvelgiant į chartijos 16 ir 17 straipsnius ir papildomo protokolo 1 straipsnį. Jai visų pirma kyla klausimas, ar minėto 15 straipsnio 6 dalimi pažeidžiamos išimtinių transliavimo teisių turėtojo pagrindinės teisės, nes šis turėtojas privalo bet kuriam kitam Sąjungoje įsteigtam transliuotojui leisti parengti trumpus naujienų pranešimus ir negali reikalauti kompensacijos, viršijančios papildomas sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie signalo.

Dėl chartijos 17 straipsnio

31 Chartijos 17 straipsnyje numatyta, kad „kiekvienas turi teisę valdyti teisėtai įgytą nuosavybę, ja naudotis, disponuoti ir palikti paveldėtojams. Nuosavybė negali būti atimta, išskyrus atvejus, kai tai yra būtina visuomenės poreikiams ir tik įstatymo nustatytais atvejais bei sąlygomis laiku ir teisingai už ją atlyginant. Nuosavybės naudojimą gali reglamentuoti įstatymai, kiek tai būtina atsižvelgiant į bendruosius interesus.“

32 Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad visi Sąjungoje įsteigti transliuotojai, norintys parengti trumpus naujienų pranešimus, turi turėti prieigą prie didelės visuomeninės svarbos renginių, kurie išimtinėmis teisėmis transliuojami vieno transliuotojo. Pagal to paties straipsnio 3 dalį tokia prieiga iš principo garantuojama leidžiant transliuotojams laisvai pasirinkti trumpas ištraukas iš perduodančio transliuotojo signalo. Šio 15 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad jei numatyta kompensacija televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojui, ji negali būti didesnė už papildomas sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie signalo.

33 Tokio paties turinio kaip minėtosios ankstesniame punkte normos jau buvo įtvirtintos Direktyvos 89/552, iš dalies pakeistos Direktyva 2007/65, 3k straipsnyje.

34 Taigi tokiomis aplinkybėmis kyla klausimas, ar pagal chartijos 17 straipsnio 1 dalį teikiamos garantijos taikomos ir pagal sutartį įgytoms išimtinėms televizijos programų transliavimo teisėms. Šio straipsnio teikiama apsauga taikoma ne komerciniams interesams ar galimybėms, kurių kintamas pobūdis yra ekonominės veiklos esmės dalis (2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, C-120/06 P ir C-121/06 P, Rink. p. I-6513, 185 punktas ir jame nurodyta teismo praktika), o turtinėms teisėms, atsižvelgiant į teisinę sistemą lemiančioms įgytą teisinę padėtį, leidžiančią jų turėtojui savarankiškai jomis naudotis savo paties naudai.

35 Išimtinės televizijos programų transliavimo teisės transliuotojams suteikiamos atlygintinai pagal sutarties nuostatą, leidžiant jiems išimtinai transliuoti tam tikrus renginius, o tai lemia, kad kiti transliuotojai negali transliuoti šių renginių. Taigi šios teisės turi būti laikomos ne paprastais komerciniais interesais ar galimybėmis, o turtinėmis teisėmis.

36 Tačiau atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes kyla klausimas, ar nagrinėjamos išimtinės teisės yra šio sprendimo 34 punkte nurodyta įgyta teisinė padėtis.

37 Šiuo klausimu įsigaliojus Direktyvai 2007/65, t. y. nuo 2007 m. gruodžio 19 d., pagal Sąjungos teisę reikalaujama, kad būtų užtikrinta transliuotojų teisė parengti trumpus naujienų pranešimus, susijusius su didelės visuomeninės svarbos renginiais, kurie yra televizijos programų transliavimo išimtinių teisių objektas, ir šios teisės turėtojai negali reikalauti kompensacijos, viršijančios papildomas sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie signalo.

38 Atsižvelgiant į šias Sąjungos teisės normas, kurias valstybės narės privalo perkelti į savo teisės sistemas, tokia sutarties sąlyga, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, negali suteikti transliuotojui pagal chartijos 17 straipsnio 1 dalį saugomos įgytos teisinės padėties, leidžiančios jam savarankiškai naudotis savo transliavimo teise, nurodyta šio sprendimo 34 punkte, kad, priešingai tam, kas Direktyvoje 2007/65 numatyta kaip privaloma, jis galėtų reikalauti kompensacijos, viršijančios papildomas sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie signalo.

39 Toks ūkio subjektas kaip *Sky*, pagal sutartį įgijęs televizijos programų transliavimo išimtines teises jau po to, kai 2007 m. gruodžio 19 d. įsigaliojo Direktyva 2007/65, šiuo atveju – 2009 m. rugpjūčio 21 d., pagal Sąjungos teisę negali pagrįstai remtis pagal chartijos 17 straipsnio 1 dalį saugoma įgyta teisine padėtimi, net jei valstybės narės privalėjo perkelti šią direktyvą ir galėjo tai padaryti bet kuriuo momentu, tačiau bet kuriuo atveju būtinai ne vėliau kaip 2009 m. gruodžio 19 d.

40 Tokiomis aplinkybėmis išimtinių transliavimo teisių, susijusių su didelės visuomeninės svarbos renginiais, turėtojas negali remtis chartijos 17 straipsnio 1 dalies teikiama apsauga.

Dėl chartijos 16 straipsnio

41 Chartijos 16 straipsnyje nustatyta, kad „laisvė užsiimti verslu pripažįstama pagal Sąjungos teisę ir nacionalinius [nacionalinės] teisės aktus bei praktiką“.

42 Minėtu 16 straipsniu suteikiama apsauga apima laisvę užsiimti ekonomine ar komercine veikla, laisvę sudaryti sutartis ir laisvą konkurenciją, kaip matyti iš su šiuo straipsniu susijusių paaiškinimų, į kuriuos, remiantis ESS 6 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa ir chartijos 52 straipsnio 7 dalimi, reikia atsižvelgti aiškinant chartiją (2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *DEB*, C-279/09, Rink. p. I-13849, 32 punktas).

43 Be to, laisvė sudaryti sutartį, be kita ko, apima laisvę pasirinkti verslo partnerį (šiuo klausimu žr. 1991 m. liepos 10 d. Sprendimo *Neu ir kt.*, C-90/90 ir C-91/90, Rink. p. I-3617, 13 punktą) ir laisvę nustatyti paslaugos kainą (šiuo klausimu žr. 2007 m. kovo 22 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-437/04, Rink. p. I-2513, 51 punktą ir 2012 m. balandžio 19 d. Sprendimo *F-Tex*, C-213/10, 45 punktą).

44 Kaip matyti iš generalinio advokato išvados 35 ir 37 punktų, Direktyvos 2010/13 15 straipsnis lemia, kad televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojas negali laisvai rinktis, su kuriais transliuotojais pasirašyti sutartį dėl teisės parengti trumpus naujienų pranešimus suteikimo. Be to, pagal šio straipsnio 6 dalį, dėl kurios prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą, televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojas negali laisvai nustatyti kainos už prieigos prie signalo suteikimą, kad būtų galima parengti trumpus naujienų pranešimus. Šia nuostata tokiam turėtojui, be kita ko, užkertamas kelias priversti trumpus naujienų pranešimus rengiančius transliuotojus padengti dalį televizijos programų transliavimo išimtinių teisių įsigijimo išlaidų. Šiomis aplinkybėmis 15 straipsnio 6 dalis yra kišimasis į televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojų laisvę užsiimti verslu.

45 Tačiau pagal Teisingumo Teismo praktiką laisvė užsiimti verslu nėra absoliuti ir turi būti vertinama atsižvelgiant į jos socialinę funkciją (šiuo klausimu žr. 2004 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Ispanija ir Suomija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-184/02 ir C-223/02, Rink. p. I-7789, 51 ir 52 punktus bei 2012 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsches Weintor*, C-544/10, 54 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

46 Remiantis šia teismo praktika ir atsižvelgiant į chartijos 16 straipsnio formuluotę, kuri skiriasi nuo kitų jos II antraštinėje dalyje įtvirtintų laisvių formuluočių ir yra panaši į kai kurių šios chartijos IV antraštinės dalies nuostatų formuluotes, laisvei užsiimti verslu gali būti taikomos įvairios viešosios valdžios priemonės, kuriomis dėl bendrojo intereso gali būti ribojamas ekonominės veiklos vykdymas.

47 Kitas šios aplinkybės aspektas yra tas, kad reikia įgyvendinti proporcingumo principą, kaip numatyta chartijos 52 straipsnio 1 dalyje.

48 Pagal šią nuostatą bet koks chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės, taip pat, remiantis proporcingumo principu, turi būti būtinas ir tikrai atitikti Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba būti reikalingas kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

49 Šiuo klausimu konstatuotina, kad Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalis nekeičia laisvės užsiimti verslu esmės. Ši nuostata neužkerta kelio televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojui užsiimti verslu. Be to, pagal ją neatmetama galimybė, kad toks teisių turėtojas gali naudotis savo teise pats atlygintinai transliuodamas atitinkamą renginį arba pagal sutartį už atlygį perduodamas šią teisę kitam transliuotojui ar bet kokiam kitam ūkio subjektui.

50 Dėl įsikišimo proporcingumo primintina, jog pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką proporcingumo principu reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl esant galimybei rinktis tarp kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai ribojančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams (2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Afton Chemical*, C-343/09, Rink. p. I-7027, 45 punktas ir 2012 m. spalio 23 d. Sprendimo *Nelson ir kt.*, C-581/10 ir C-629/10, 71 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

51 Šiuo atžvilgiu pirmiausia primintina, kad išimtinės prekybos didelės visuomeninės svarbos renginiais mastas pastaruoju metu didėja ir ji gali smarkiai riboti visuomenės galimybę susipažinti su informacija apie tokius renginius. Kaip matyti iš Direktyvos 2010/13 48 ir 55 konstatuojamųjų dalių, šiuo aspektu jos 15 straipsniu siekiama užtikrinti chartijos 11 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą pagrindinę laisvę gauti informaciją ir Sąjungoje skatinti pliuralizmą, didinant žinių ir programų rengimo įvairovę, kuris saugomas pagal to paties 11 straipsnio 2 dalį.

52 Chartijos 11 straipsnyje užtikrinamų laisvių apsauga neabejotinai yra bendrojo intereso tikslas (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *United Pan-Europe Communications Belgium ir kt.*, C-250/06, Rink. p. I-11135, 42 punktą), kuris yra ypač svarbus demokratinėje ir pliuralistinėje visuomenėje (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Kabel Deutschland Vertrieb und Service*, C-336/07, Rink. p. I-10889, 33 punktą ir 2011 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Patriciello*, C-163/10, Rink. p. I-7565, 31 punktą). Ši svarba ypač akivaizdi didelės visuomeninės svarbos renginių atveju. Taigi konstatuotina, kad Direktyvos 2010/13 15 straipsniu iš tiesų siekiama bendrojo intereso tikslo.

53 Be to, Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalis yra tinkama užtikrinti, kad nurodytas tikslas bus pasiektas. Šia nuostata visiems transliuotojams suteikiama galimybė parengti trumpus naujienų pranešimus ir informuoti visuomenę apie didelės visuomeninės svarbos renginius, kurie yra išimtinės prekybos objektas, užtikrinant šiems transliuotojams prieigą prie tokių renginių. Ši prieiga jiems suteikiama neatsižvelgiant, pirma, į jų prekybinę galią ir finansinį pajėgumą, taip pat, antra, į sumą, sumokėtą už išimtines transliavimo teises, derybas su šių teisių turėtojais dėl sutarčių ir į atitinkamų renginių mastą.

54 Kiek tai susiję su būtinu tokių teisės aktų pobūdžiu, pažymėtina, kad mažiau ribojanti priemonė būtų buvusi numatyti televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojams kompensaciją, viršijančią sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie signalo, kad, be kita ko, trumpus naujienų pranešimus rengiantys transliuotojai būtų priversti padengti dalį tų išimtinių teisių įsigijimo išlaidų.

55 Tačiau atrodo, kad tokios mažiau ribojančios teisės normos neužtikrintų, jog Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalimi siekiamas tikslas bus pasiektas taip pat veiksmingai, kaip taikant šią nuostatą. Teisės normos, kuriose televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojams numatyta kompensacija, viršijanti sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie signalo, ir skaičiuojama remiantis papildomais kriterijais, kaip antai įsigyjant tokias teises sumokėta suma ir (arba) atitinkamo renginio mastu, atsižvelgiant į taikomą kompensacijos sumos nustatymo metodą ir transliuotojų, pageidaujančių gauti prieigą prie signalo, finansines galimybes, galėtų atgrasyti kai kuriuos transliuotojus ar tam tikrais atvejais netgi užkirsti jiems kelią prašyti prieigos norint parengti trumpus naujienų pranešimus, ir taip galėtų būti smarkiai apribota visuomenės galimybė susipažinti su informacija.

56 Tačiau Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalyje visiems transliuotojams užtikrinama prieiga prie renginių, kuri, remiantis to paties straipsnio 1 dalimi, suteikiama laikantis vienodo požiūrio principo ir visiškai nepriklauso nuo ankstesniame punkte minėtų aplinkybių, ir suteikiama galimybė visiems transliuotojams parengti trumpus naujienų pranešimus.

57 Tokiomis aplinkybėmis Sąjungos teisės aktų leidėjas galėjo pagrįstai nuspręsti, kad teisės normomis, kuriose numatyta kompensacija televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojams, viršijanti sąnaudas, tiesiogiai patirtas teikiant prieigą prie signalo, nustatyto tikslo neįmanoma pasiekti taip pat veiksmingai kaip tokiomis teisės normomis, kaip antai Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalimi, pagal kurią galima kompensacija ribojama kompensuojant tik tas sąnaudas, todėl tokia teisės norma būtina.

58 Galiausiai dėl Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalies galimo neproporcingumo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės kelia klausimą, ar šioje nuostatoje numatyta valstybių narių pareiga nustatyti su teise parengti trumpus naujienų pranešimus susijusius būdus ir sąlygas tinkamai suderina iš pagrindinės laisvės gauti informaciją ir iš laisvės užsiimti verslu kylančius reikalavimus. Jis mano, kad vien teisės norma, kurioje numatyta mokėti kompensaciją atsižvelgiant į nagrinėjamą televizijos programų transliavimo išimtinių teisių objektą ir į sumą, kurią teisių turėtojas sumokėjo įsigydamas šias teises, turėtų būti laikoma proporcinga.

59 Šiuo atžvilgiu konstatuotina, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas turėjo rasti pusiausvyrą tarp, viena vertus, laisvės užsiimti verslu ir, kita vertus, Sąjungos piliečių pagrindinės laisvės gauti informaciją bei žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo.

60 Kai nagrinėjamos dvi Sąjungos teisės sistemoje saugomos pagrindinės teisės ir laisvės, galimą Sąjungos teisės nuostatos neproporcingumą reikia vertinti atsižvelgiant į būtinybę suderinti reikalavimus, susijusius su šių skirtingų teisių ir laisvių apsauga ir teisinga jų pusiausvyra (šiuo klausimu žr. 2008 m. sausio 29 d. Sprendimo *Promusicae*, C-275/06, Rink. p. I-271, 65 ir 66 punktus bei minėto Sprendimo *Deutsches Weintor* 47 punktą).

61 Nustatydamas reikalavimus, susijusius su ištraukų iš signalo naudojimu, Sąjungos teisės aktų leidėjas rūpinosi, kad būtų tiksliai reglamentuota kišimosi į laisvę užsiimti verslu apimtis ir ekonominė nauda, kurios transliuotojai gali gauti dėl trumpų naujienų pranešimų rengimo.

62 Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad trumpi naujienų pranešimai apie išimtinėmis teisėmis transliuojamą renginį gali būti rengiami ne bet kokiai televizijos programai, o tik bendro pobūdžio žinių programoms. Pagal Direktyvos 2010/13 55 konstatuojamąją dalį trumpų ištraukų negalima naudoti pramoginėse laidose, kurios ekonominiu požiūriu daro didesnę įtaką negu bendro pobūdžio žinių programos.

63 Be to, pagal tą pačią konstatuojamąją dalį ir Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalį valstybės narės privalo nustatyti su naudojamų ištraukų iš signalo pateikimu susijusius būdus ir sąlygas, atsižvelgdamos į išimtines televizijos programų transliavimo teises. Šiuo atžvilgiu iš šio straipsnio 3, 5 ir 6 dalių ir iš minėtos 55 konstatuojamosios dalies matyti, kad šios ištraukos turi būti trumpos ir jų trukmė negali viršyti 90 sekundžių. Be to, valstybės narės privalo nustatyti šių ištraukų perdavimo laiko ribas. Galiausiai pagal šio straipsnio 3 dalį transliuotojai, rengiantys trumpą naujienų pranešimą, privalo nurodyti reportažuose naudotų trumpų ištraukų šaltinį, o tai gali veikti kaip atitinkamo televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojo teigiama reklama.

64 Be to, Direktyvos 2010/13 15 straipsnyje neatmetama galimybė, kad, kaip minėta šio sprendimo 49 punkte, televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojai savo teisėmis gali naudotis atlygintinai. Praktiškai į galimybės atgauti pinigus kompensacijos forma nebuvimą ir galimą

tokių televizijos programų transliavimo išimtinių teisių komercinės vertės sumažėjimą taip pat gali būti atsižvelgta ruošiantis sudaryti sutartį dėl šių teisių įsigijimo ir tai gali lemti įsigyjant sumokamą sumą.

65 Tačiau dėl teisių ir interesų, kuriuos siekiama apsaugoti Direktyvos 2010/13 15 straipsniu, pažymėtina, kad, kaip konstatuota šio sprendimo 51 punkte, išimtinė prekyba didelės visuomeninės svarbos renginiais įgauna vis didesnį mastą ir gali smarkiai riboti visuomenės galimybę susipažinti su informacija apie tokius renginius.

66 Atsižvelgiant į chartijos 11 straipsnyje užtikrintos pagrindinės laisvės gauti informaciją ir žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo apsaugos bei šios chartijos 16 straipsnyje užtikrinamos laisvės užsiimti verslu apsaugos svarbą, Sąjungos teisės aktų leidėjas galėjo priimti tokias teisės normas, kaip antai Direktyvos 2010/13 15 straipsnis, kuriame numatyti laisvės užsiimti verslu ribojimai, ir, atsižvelgdamas į būtinybę rasti atitinkamų teisių ir interesų pusiausvyrą, teikti pirmenybę visuomenės galimybei susipažinti su informacija, o ne laisvei sudaryti sutartį.

67 Tokiomis aplinkybėmis Sąjungos teisės aktų leidėjas pagrįstai galėjo nustatyti televizijos programų transliavimo išimtinių teisių turėtojų laisvės užsiimti verslu ribojimus, kurie vėliau įtvirtinti Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalyje, ir teigti, kad iš šios nuostatos kylantys nepatogumai nėra neproporcingi ja siekiamiems tikslams ir kad jais sukuriama šioje byloje nagrinėjamų skirtingų teisių ir laisvių pusiausvyra.

68 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad išnagrinėjus pateiktą prejudicinį klausimą nepaaiškėjo aplinkybių, dėl kurių Direktyvos 2010/13 15 straipsnio 6 dalis galėtų būti pripažinta negaliojančia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

69 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Išnagrinėjus pateiktą prejudicinį klausimą, nepaaiškėjo aplinkybių, dėl kurių 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) 15 straipsnio 6 dalis galėtų būti pripažinta negaliojančia.

Parašai.